

**PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA
GMINY ZWOLEŃ**

WRAZ Z UZASADNIENIEM ZAWIERAJĄCYM INFORMACJE O UDZIALE
SPOŁECZEŃSTWA W POSTĘPOWANIU ORAZ O TYM, W JAKI SPOSÓB ZOSTAŁY
WZIĘTE POD UWAGĘ I W JAKIM ZAKRESIE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE UWAGI
I WNIOSKI ZGŁOSZONE W ZWIĄZKU Z UDZIAŁEM SPOŁECZEŃSTWA

GRUDZIEŃ 2021

INWESTOR:

Gmina Zwolen

pl. Kochanowskiego 1

26-700 Zwolen

OPRACOWANIE:

mgr inż. Bartłomiej Przybylski

www.pnbenergy.pl

kontakt@pnbenergy.pl

505 203 400

audyty energetyczne budynków i opracowania środowiskowe

rozwój projektów farm fotowoltaicznych, turbin wiatrowych, biogazowni i magazynów energii

inspekcje dronem

Spis treści

1	Podstawa prawna opracowania.....	6
2	Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko	7
3	Opiniowanie przez właściwe organy.....	7
4	Uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa	8
5	Informacja o przewidywanym oddziaływaniu transgranicznym.....	16
6	Metody i częstotliwość przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.....	16
7	Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych	17

1 Podstawa prawna opracowania

Obowiązek sporządzenia opracowania pn. „*Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zwoleń na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2024-2027*” wynika z Ustawy z dnia 3 października z 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 247 z późn. zm.) zwanej w dalszej treści opracowania *Ustawą* i obejmuje:

- 1) uzasadnienie, o którym mowa w art. 42 pkt. 2 Ustawy, zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa,
- 2) podsumowanie, o którym mowa w art. 55 ust. 3 Ustawy, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:
  - a) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
  - b) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 Ustawy,
  - c) zgłoszone uwagi i wnioski,
  - d) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
  - e) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

2 Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko

Opracowanie *Prognozy oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zwoleń na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2024-2027* (dalej Prognoza) było konieczne ze względu na fakt, iż niektóre z zadań ujętych w *Programie Ochrony Środowiska dla gminy Zwoleń na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2024-2027* (dalej Program) znajdują się w katalogu przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Prognoza zawiera informacje dotyczące uwarunkowań środowiskowych terenu gminy Zwoleń oraz informacje o przewidywanych oddziaływaniach na środowisko w wyniku realizacji zadań ujętych w Programie.

Podsumowując przeprowadzoną analizę oddziaływań stwierdzono, że wszystkie zadania wyznaczone do realizacji w ramach Programu mają na celu ograniczenie wprowadzania zanieczyszczeń do środowiska. Zgodne są również z zasadą zrównoważonego rozwoju. Efektem tych działań będzie również pozytywny wpływ na zdrowie człowieka.

W Prognozie dokonano oceny potencjalnego wpływu realizacji ustaleń projektu dokumentu na poszczególne elementy środowiska. Wynika z niej, iż realizacja zamierzonych w Programie działań nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszarów europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 oraz spójność i integralność tych obszarów, jak również nie wpłynie negatywnie na środowisko przyrodnicze otaczających terenów.

3 Opiniowanie przez właściwe organy

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zwoleń na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2024-2028 wynika z art. 51 ust. 2 Ustawy i został uzgodniony z:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo z dnia 6 grudnia 2021 r., znak: WOOŚ-III.411.310.2021.JDR),
- Mazowieckim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo z dnia 25 sierpnia 2021 r., znak: ZS.7040.336.2021 KB).

Projekt *Programu* został również zaopiniowany przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo z dnia 14 grudnia 2021 r., znak: WOOŚ-III.410.957.2021.JDR),
- Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pismo z dnia 27 grudnia 2021 r., znak: ZS.7040.482.2021 KB),
- Zarząd Powiatu w Zwoleniu (Uchwała Nr 203/2021 z dnia 21 grudnia 2021 r.).

4 Uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa

Na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przeprowadzone zostało opiniowanie społeczne projektów *Programu* i *Prognozy*.

W terminie 21 dni od daty podania do publicznej wiadomości obwieszczenia o rozpoczęciu procesu opiniowania społecznego przedmiotowych dokumentów, wniesiono dwie uwagi do treści dokumentu (załącznik nr 1 i załącznik nr 2).

1. Uwagi z opiniowania społecznego (załącznik nr 1)

Nawiązując do pisma Pana Mieczysława Prockiego z dnia 30.12.2021 r. poniżej przesyłam stosowne wyjaśnienia:

Poniższe punkty odpowiadają punktom we wskazanym piśmie

I Uwagi z obszaru merytorycznego

1.

Prace nad pozyskaniem niezbędnych danych oraz nad opracowaniem dokumentu rozpoczęto pod koniec lipca 2021 r. Procedura uzgadniania stopnia szczegółowości i zakresu prognozy oddziaływania na środowisko programu ochrony środowiska, a następnie opiniowanie przedmiotowego dokumentu, na którą Urząd Gminy nie ma wpływu, spowodowała przesunięcie momentu uchwalenia dokumentu na początek 2022 roku.

Ponadto mając na uwadze poprzednio uchwalony program ochrony środowiska dla gminy Zwolen, obecna perspektywa czasowa na jaką opracowany jest dokument pozwala na zachowanie ciągłości opracowań.

Dodatkowo pragnę podkreślić, iż perspektywa czasowa gminnego POŚ zgodna jest z perspektywą powiatowego POŚ. Zgodnie z wytycznymi do opracowania programów ochrony środowiska opracowanymi przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska: „*ramy czasowe POŚ powinny być zbieżne z okresem obowiązywania głównych dokumentów strategicznych i programowych w obszarze środowiska. Istnieje możliwość wyznaczenia dodatkowej perspektywy obowiązywania POŚ na lata następne*”. Pragnę podkreślić iż perspektywa czasowa gminnego POŚ zgodna jest z powiatowym POŚ.

Zważywszy na powyższe, uwagi z punktu 1 nie uwzględniono.

2. a.

Opisując dział dotyczący jakości powietrza na terenie gminy Zwoleń użyto zasady dedukcji „od ogółu do szczegółu”. Zgodnie z definicją¹: wnioski wysuwane są na podstawie ogólnych informacji. Z ich kontekstu można wydzielić części składowe danego problemu i w efekcie przeanalizować każdą z nich z osobna. Wysuwane w ten sposób wnioski dają możliwość poznania poszczególnych elementów badanego procesu, zjawiska, czy obiektu.

Monitoring jakości powietrza prowadzony przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzony jest na terenie całego województwa. System rocznej oceny jakości powietrza w województwie oparty jest o szereg systemów pomiarów zanieczyszczeń, specjalistyczne modelowanie matematyczne oraz inne metody oceny jakości powietrza. Brane pod uwagę są również warunki meteorologiczne w danym roku, które mają wpływ na stężenie zanieczyszczeń w powietrzu.

Na terenie gminy Zwoleń nie ma zlokalizowanego punktu pomiarowego badającego stężenia poszczególnych zanieczyszczeń. W dokumencie zamieszczono tabele przedstawiające klasyfikację strefy, w której znajduje się gmina Zwoleń, dla poszczególnych zanieczyszczeń (tabela 1 i 2). Wyczytać z nich możemy, że przekroczenia występują w przypadku zanieczyszczenia pyłem PM_{2,5}, PM₁₀ oraz BaP.

W dalszej części opracowania wspomniano natomiast, że „*Zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w woj. mazowieckim w 2020 r na terenie gminy Zwoleń stwierdzono przekroczenie poziomu docelowego BaP (PM₁₀), przekroczenia poziomu długoterminowego ozonu – O₃ zarówno ze względu na ochronę zdrowia ludzi, jak i ochronę roślin. Nie stwierdzono natomiast przekroczeń celów dla pyłów PM_{2,5}, PM₁₀*”.

W związku z brakiem punktów pomiarowych jakości powietrza na terenie gminy Zwoleń w dalszej części działu skupiono się na opisie presji wywieranych na dany komponent środowiska, np. poprzez opis źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Zważywszy na powyższe, uwagi z punktu 2a nie uwzględniono.

---

¹ Strona internetowa: www.naukowiec.org/wiedza/metodologia/dedukcja_3483 [dostęp dnia 07.01.2022]

2. b.

Opisując dział dotyczący jakości powietrza oprócz wskazania presji na środowisko, zadaniem było wskazanie podjętych przez gminę działań, w tym wypadku m.in.: wykonanie inwentaryzacji źródeł ciepła. Wskazano cel inwentaryzacji oraz wspomniano, że *„na terenie gminy głównie wykorzystywane są kotły na paliwo stałe”*.

Brak jest danych o „faktycznie wykorzystywanych przyłączach gazowych”, na podstawie danych GUS wskazano natomiast:

- długość sieci gazowej,
- liczbę czynnych przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych,
- odsetek mieszkańców korzystających z sieci gazowej,

Ponadto pragnę podkreślić, iż opracowując program ochrony środowiska należy mieć na uwadze wytyczne Ministerstwa Klimatu i Środowiska, które to jasno precyzują, iż *„dane powinny pochodzić z wiarygodnych źródeł. W przypadku powoływania się na dane statystyczne, należy każdorazowo podać ich źródło. Dane powinny być zestandaryzowane i porównywalne pomiędzy powiatami i gminami”*.

Zważywszy na powyższe, uwagi z punktu 2b nie uwzględniono.

2. c.

W dziale 5.1.3. przedstawiono szereg działań polegających na adaptacji do zmian klimatu, tj.:

- dalsze wdrażanie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii w skali lokalnej,
- intensyfikacja działań w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł produkcji energii,
- wykorzystywanie w nowym budownictwie źródeł ciepła opartych na zużyciu innych surowców niż węgiel,
- w przypadku wykorzystania węgla ważne jest również instalowanie wysokosprawnych, nowoczesnych kotłów grzewczych.

Jasno wskazano chęć podjęcia działań mających na celu odejście od źródeł ciepła innych niż węgiel jednak należy podkreślić, iż węgiel w niektórych przypadkach nadal jest (i przez długi czas będzie) najtańszym nośnikiem ciepła. Dlatego ważne jest, że w przypadku podjęcia decyzji o instalacji źródła opalanego węglem, montować urządzenia najwyższej klasy.

Zważywszy na powyższe, uwagi z punktu 2c nie uwzględniono.

3.

Brak jest oficjalnych danych na temat zagrożeń emitowanych z zakładów przemysłowych z gmin ościennych. Ponadto mając na uwadze dominujące kierunki wiatrów opisane w dziale 5.1.1, zagrożenie zanieczyszczeniami z obszaru powiatu puławskiego jest minimalne.

Pragnę jeszcze raz podkreślić, iż opracowując program ochrony środowiska należy mieć na uwadze wytyczne Ministerstwa Klimatu i Środowiska, które to jasno precyzują, iż „*dane powinny pochodzić z wiarygodnych źródeł. W przypadku powoływania się na dane statystyczne, należy każdorazowo podać ich źródło. Dane powinny być zestandaryzowane i porównywalne pomiędzy powiatami i gminami*”.

Zważywszy na powyższe, uwagi z punktu 3 nie uwzględniono.

4.

Wraz z opracowaniem programu ochrony środowiska (POŚ) organ wykonawczy gminy, zgodnie z art. 18 ust 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, sporządził raport z wykonania POŚ za lata 2019-2020. W dokumencie tym wskazano działania Urzędu Gminy i innych jednostek na rzecz ochrony środowiska i realizowanych na terenie gminy we wspomnianej perspektywie czasowej. Perspektywa ta obejmuje lata obowiązywania Programu Ochrony Środowiska uchwalonego Uchwałą Nr XLIV/258/17 Rady Miejskiej w Zwoleniu z dnia 30 października 2017 r. Zachęcamy do zapoznania się z treścią raportu po jego udostępnieniu na stronie internetowej: bip.zwolen.pl

Ponadto w rozdziale 6 podsumowano efekty realizacji zadań na rzecz ochrony środowiska, natomiast w dziale 8 w celu zobrazowania tych efektów zestawiono w tabeli wartości wybranych wskaźników stanu środowiska za lata 2016, 2018 i 2020 obejmujących perspektywę czasową poprzedniego POŚ.

Zważywszy na powyższe, uwagi z punktu 4 nie uwzględniono.

5.

Na stronie 10 rozszerzono wyjaśnienie skrótu „SWOT”, natomiast w dziale „5.1.5 Analiza SWOT”, w dziale „Mocne strony” zmianie uległ zapis z:

„aktywność gminy w pozyskiwaniu dofinansowania na wymianę źródeł ciepła”

na:

„aktywność gminy w pozyskiwaniu dofinansowania na zadania związane z ochroną jakości powietrza”.

Odnosząc się do dalszej części uwagi, zachęcamy do zapoznania się z treścią wspomnianego w pkt 4. raportu po jego udostępnieniu na stronie internetowej: bip.zwolen.pl

Zważywszy na powyższe, uwagę z punktu 5 uwzględniono.

6.

Pragniemy poinformować, iż Punkt Konsultacyjny Programu Czyste Powietrze został utworzony w 2021 roku. Uwaga została uwzględniona na stronie 24.

7.

Jak wspomniano w punkcie 2a., monitoring jakości powietrza prowadzony przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzony jest na terenie całego województwa. System rocznej oceny jakości powietrza w województwie oparty jest o szereg systemów pomiarów zanieczyszczeń, specjalistyczne modelowanie matematyczne oraz inne metody oceny jakości powietrza. Brane pod uwagę są również warunki meteorologiczne w danym roku, które mają wpływ na stężenie zanieczyszczeń w powietrzu.

Na terenie gminy Zwoleń nie ma zlokalizowanego punktu pomiarowego badającego stężenia poszczególnych zanieczyszczeń.

Zgodnie z najlepszą wiedzą autora opracowania, Organ Wykonawczy Gminy nie jest zobligowany żadnymi przepisami prawa do umiejscowienia stacji pomiarów jakości powietrza. Zgodnie z art. 90 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.) Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) jest odpowiedzialny za pomiary jakości powietrza na potrzeby oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS).

System oceny jakości powietrza, w tym zakres pomiarowy, jest określany przez GIOŚ za pomocą państwowego monitoringu środowiska. Potrzeby w zakresie prowadzenia pomiarów jakości powietrza identyfikowane są na podstawie wyników tzw. wieloletniej oceny jakości powietrza wykonywanej przez GIOŚ zgodnie z art. 88 ust. 2 ww. ustawy co najmniej raz na 5 lat. Liczba stanowisk pomiarowych na terenie strefy zależy od liczby ludności i poziomów substancji w powietrzu. W wyniku ww. wieloletniej oceny jakości powietrza wykazano, że GIOŚ posiada zgodną z wymaganiami prawa liczbę stanowisk pomiarowych we wszystkich strefach województwa mazowieckiego. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w *sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu* (Dz.U. 2020 poz. 2279) GIOŚ dokonuje oceny jakości powietrza zarówno na podstawie pomiarów referencyjnych lub równoważnych pomiarom referencyjnym, jak i modelowania matematycznego dla obszaru całego kraju, co pozwala na określenie jakości powietrza na obszarze całego województwa, w tym na obszarze Gminy Zwoleń.

Warto również podkreślić, iż budowa i utrzymanie profesjonalnej stacji pomiaru jakości powietrza wiąże się ze znacznymi kosztami, których w obecnym momencie (mając na uwadze przede wszystkim konieczność budowy oczyszczalni ścieków, którą to konieczność zauważył sam autor pisma) Urząd Gminy nie jest w stanie ponieść.

Zważywszy na powyższe, uwagi z punktu 7 nie uwzględniono.

8.

Program opracowano zgodnie z wytycznymi do sporządzania programów ochrony środowiska (POŚ) przygotowanymi przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, zgodnie z którymi „*rekomendowana jest rezygnacja z długich opisów na rzecz zwięzłych zdań, grafik oraz zestawień tabelarycznych. Wytyczne nie określają maksymalnej liczby stron POŚ. Należy jednak pamiętać, że im dokument bardziej zwięzły i prosty, tym przekaz łatwiejszy jest do odbioru*”.

Ponadto pragnę podkreślić, iż dokumentacja POŚ uzyskała komplet opinii wymaganych prawem, których fragmenty cytuje poniżej:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie – pismo z dnia 14.12.2021 r. znak: WOOŚ-III.410.957.2021.JDR:

(...) po zapoznaniu się z przedłożoną dokumentacją Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wydaje opinię bez uwag do ww. projektu dokumentu. POŚ zawiera rozpoznanie aktualnego stanu środowiska na terenie gminy. POŚ przedstawia opis zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska ze szczególnym uwzględnieniem ograniczania źródeł zanieczyszczeń. (...)”

2. Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny – pismo z dnia 27.12.2021 r. znak: ZS.7040.482.2021 KB

(...) po zapoznaniu się z wystąpieniem Burmistrza Gminy Zwolen, reprezentowanego przez pełnomocnika (...), Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny opiniuje pozytywnie projekt dokumentu pn. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zwolen na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2024-2027 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (...).

3. Zarząd Powiatu w Zwoleniu – Uchwała nr 203/2021 z dnia 21.12.2021 r.

(...)

§1.

Pozytywnie opiniuje się projekt dokumentu pn.: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zwolen na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2024-2027”.

(...)

Zdaniem autora dokumentacji, wnioskowane kwestie do uwzględnienia, poruszone w pkt 8 pisma Pana Mieczysława Prockiego z dnia 30.12.2021 r. jak najbardziej zostały opisane w maksymalnym, możliwym do zrealizowania stopniu.

Zważywszy na powyższe, uwagę z punktu 8 odrzucono.

II Uwagi ogólne

1.

Ponownie przeanalizowano treść dokumentu, wszelkie wychwycone błędy stylistyczne zostały usunięte.

Uwagę uwzględniono.

2.

Usunięto błędne formatowanie.

Uwagę uwzględniono.

3.

Tabela zamieszczona została w celu zobrazowania efektów realizacji działań związanych z ochroną środowiska oraz oceny realizacji POŚ. W tabeli przedstawiono wartości wybranych wskaźników stanu środowiska i zmian presji na środowisko, aby w przyszłości można było z łatwością określić trend zachodzących zmian, a w razie potrzeby wdrożyć działania naprawcze.

Uwagi nie uwzględniono.

4.

Wskazane przez autora pisma dwa błędy stanowią omyłki pisarskie, które zostały skorygowane i nie mają wpływu na wartość merytoryczną opracowania.

Uwagę uwzględniono.

5.

Uwagę uwzględniono.

W kwestii przyłączenia nowych użytkowników do sieci kanalizacyjnej przed planowaną modernizacją i rozbudową oczyszczalni ścieków należy podkreślić, iż wielkość oczyszczalni określana jako równoważna liczba mieszkańców (RLM – 18 330 osób) pozwala na przyłączanie kolejnych użytkowników sieci kanalizacyjnej. Niemniej jak podkreślono w programie ochrony środowiska stan techniczny oczyszczalni ścieków się pogarsza i wymaga głębokiej modernizacji i rozbudowy. Gmina Zwoleń w ramach programu „Polski Ład” w 2021 roku złożyła wniosek o dofinansowanie modernizacji i budowy oczyszczalni ścieków w Zwoleniu.

Należy jednocześnie podkreślić, iż Gmina Zwoleń nie może zakazać budowy nowych budynków na terenie gminy. Również brak działań w kierunku podłączenia nowych budynków do sieci kanalizacyjnej mieszkańców gminy Zwoleń może spowodować znaczny wzrost liczby zbiorników bezodpływowych (szamb). Nieczystości ze zbiorników trafiają za pomocą beczkowsów do tej samej oczyszczalni ścieków, co w dłuższej perspektywie czasowej jest

działaniem zdecydowanie mniej efektywnym i opłacalnym ekonomicznie. Będzie się również przyczyniać do wytwarzania większej ilości zanieczyszczeń powietrza i emisją hałasu związaną z obsługą nieruchomości przez beczkowsy.

2. Uwagi z opiniowania społecznego (załącznik nr 2)

Sz. Pani Małgorzata Sadowska

Uwagi stanowią spostrzeżenia i sugestie związane z ochroną środowiska na terenie gminy i nie wpływają na treść projektu Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zwolen. Niemniej odpowiadając na Pani wniosek przesyłamy stosowne wyjaśnienia:

1.

Cele i zadania przewidziane do realizacji w programie ochrony środowiska nie wpłyną znacząco na środowisko i zdrowie ludzi. Potwierdzają to opinie projektu dokumentu wydane przez Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.

Należy jednocześnie podkreślić, iż bardzo ważnym elementem zapobiegającym negatywnym wpływom na zdrowie ludności oraz cenne przyrodniczo obszary jest ocena oddziaływania na środowisko. Należy pamiętać, że dla zadań inwestycyjnych, które znajdują się na liście przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (do takich zaliczane są m.in. turbiny wiatrowe i stacje przekaźnikowe), będzie zachowane postępowanie w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Dla przedsięwzięć, które tego wymagają zostanie przeprowadzona procedura oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, która zostanie zakończona decyzją środowiskową.

2.

Miejscowość Sydół przecina:

1. Droga krajowa nr 79 – zarządzana przez GDDKiA oddział w Warszawie, ul. Mińska 25 03-808 Warszawa,
2. Droga powiatowa nr 4514W – zarządzana przez Powiatowy Zarząd Dróg w Zwoleniu, ul. Doktora Perzyny 86, 26-700 Zwolen.

Urząd Gminy w Zwoleniu nie może realizować zadań na terenach, do których nie posiada prawa do dysponowania gruntem. Zachęcamy do skierowania uwag i spostrzeżeń dotyczących ww. dróg do ww. instytucji.

Warto jednocześnie podkreślić, iż planowana jest budowa drogi ekspresowej S12 łączącej m.in. Radom z Lublinem przez Puławy, efektem jej realizacji będzie przeniesienie w znacznej

większości ruchu tranzytowego właśnie na tę trasę. Obecnie wspomniany odcinek S12 jest na etapie uzyskania decyzji środowiskowej (wniosek złożony 11.03.2021 r.). Planowana realizacja inwestycji na lata 2025-2029.

3.

Jako Urząd Gminy dziękujemy uprzejmie za nakreślenie problemu związanego z edukacją ekologiczną naszych mieszkańców i pragniemy poinformować, iż takie zadanie znalazło się w przedmiotowym programie ochrony środowiska.

4.

Uwaga stanowi spostrzeżenie i sugestię związaną z transportem publicznym na terenie gminy i nie ma wpływu na ochronę środowiska na terenie gminy, a co za tym idzie nie ma wpływu na treść dokumentu. Gmina Zwolen zwróci się bezpośrednio z odpowiedzią do interesantki.

5 Informacja o przewidywanym oddziaływaniu transgranicznym

Program nie przewiduje realizacji zadań, które miałyby oddziaływanie transgraniczne.

6 Metody i częstotliwość przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Aby realizacja zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska przebiegała zgodnie z założonym harmonogramem, niezbędne jest prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji ich wykonania.

Celem monitoringu jest ocena realizacji wskazanych w Programie zadań, w tym:

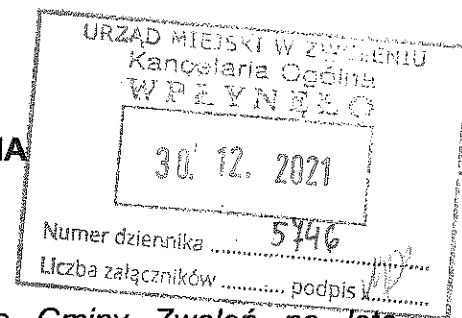
- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem,
- analizę przyczyn rozbieżności.

Monitoring skutków realizacji zadań będzie prowadzony w oparciu o wskaźniki obrazujące zmianę stanu środowiska na terenie gminy oraz dane dotyczące stanu realizacji zadań ujętych w *Programie*. Jeżeli w wyniku analizy okaże się, że istnieją rozbieżności pomiędzy stopniem realizacji *Programu*, a jego założeniami, zostaną podjęte czynności mające na celu wyjaśnienie przyczyn rozbieżności oraz określenie działań korygujących.

7 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Z uwagi na fakt, że dla realizacji zadań ujętych w Programie nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, nieuzasadnione jest proponowanie działań alternatywnych.

BURMISTRZ ZWOLENIA**Pan mgr Arkadiusz SULIMA***Szanowny Panie!*

Dotyczy: Projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zwoleń na lata 2021 – 2024 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2028.

W związku z Obwieszczeniem z dnia 08.12.2021 r., dot. Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zwoleń na lata 2021 – 2024 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2028, uprzejmie informuję Pana, że zapoznałem się z ww. projektem.

W konsekwencji powyższego, pozwalam sobie na podzielenie się z Panem moimi uwagami:

- I. Uwagi z obszaru merytorycznego:
  1. Sam tytuł przywołanego dokumentu dot. w jakich latach będzie realizowany (lata 2021-2024) już budzi duże wątpliwości, ponieważ obecny 2021 r. już się kończy, a ww. dokument nie został przyjęty.
  2. Dokument nie zwiera pełnej informacji o obecnym stanie ochrony środowiska Gminy Zwoleń. Przykładowo odniosę się tylko do obszaru jakości powietrza:
    - a. informacja o powyższym odnosi się do obszaru, szeroko pojętego Województwa Mazowieckiego, natomiast nie zawiera szczegółowych informacji nt. jakości powietrza w gminie. Informacje są ogólnikowe, nie przedstawiają wartości poszczególnych zanieczyszczeń, wielkości przekroczeń co nie wnosi żadnej wartości dodanej dla ww. projektu Programu dotyczącego tylko obszaru Gminy Zwoleń;
    - b. wspomina się ogólnikowo o przeprowadzonej inwentaryzacji źródeł ciepła w 2020 r., ale brak informacji nt., ile z wspomnianych, np. przyłączy gazowych jest faktycznie wykorzystywanych (można zauważyć, że wielu obywateli posiada przyłącze, a do podgrzewania wody nawet w okresie letnim wykorzystuje węgiel, o zimie lepiej nie wspominać);
    - c. nieuzasadniona jest też propozycja adaptacji do zmian klimatu polegająca na instalowaniu wysokosprawnych, nowoczesnych kotłów grzewczych na węgiel przy tendencji do odchodzenia od tej kopaliny.
  3. Wspomina się w ww. Programie o negatywnym oddziaływaniu na środowisko zakładów z obszaru Zwoleń natomiast nie informuje się o potencjalnych

zagrożeniach emitowanych z zakładów przemysłowych z gmin ościennych, znajdujących się w pobliskich powiatach (np. z powiatu puławskiego).

4. W ww. Dokumencie wspomina się o dotychczas obowiązującym Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zwoleń sporządzonym w roku 2017, ale nie przedstawia informacji o efektach jego realizacji, tj. w jakim stopniu zrealizowano postawiono przed władzami gminnymi cele i jaka wystąpiła redukcja zagrożeń w przedmiotowym obszarze. Wniosuję, że działania, jeżeli zostały podjęte, zakończyły się miernym efektem. Wynika to z zapisu o treści „*Największym źródłem zanieczyszczeń na ternie gminy jest spalanie odpadów w domowych piecach, mały odsetek osób wymieniających stare piece na nowe z uwagi na wysokie koszty eksploatacji (duże rachunki za gaz, prąd)*”. Oczywiście, w bieżącym roku przywołane koszty faktyczne wzrosły, natomiast w latach poprzednich cena gazu była wyjątkowo niska i powyższe powinno być wykorzystane w procesie redukcji zanieczyszczeń.
5. W punkcie 5.1.5 **Analiza SWOT** (ang. *Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats* - nie przetłumaczono powyższego skrótu) nazwanym nomen omen Mocne strony zapisano o *aktywności gminy w pozyskiwaniu dofinansowania na wymianę źródeł*, nie wspinając na czym ta aktywność polegała w ostatnich, np. 3-4 latach i ile środków pozyskano, i ile gospodarstw skorzystało w powyższego.
6. Wspomina się, że Gmina Zwoleń na mocy porozumienia zawartego z WFOŚiGW w Warszawie utworzyła Punkt Konsultacyjny Programu Czyste Powietrze, w którym przeszkoleni pracownicy pomagają mieszkańcom w pisaniu wniosków o dotację w Programie „Czyste powietrze”. Powinna być informacja, kiedy powyższe nastąpiło, ponieważ w 2020 r. moja sąsiadka skarżyła się, że urzędnicy Urzędu Gminy kierowali ją do wydziału zamiejscowego WFOŚiGW w Radomiu, ponieważ nie było osoby, która pomogłaby jej wypełnić ww. wniosek.
7. W dokumencie, w punkcie **5.1.3.4 Monitoring środowiska** informuje się o badaniach jakości powietrza dot. strefy mazowieckiej co nie wnosi żadnej wartości dla Gminy Zwoleń. Mam na uwadze duży obszar tej strefy, jak także, że ocena poziomu zanieczyszczeń jest wykonywana w cyklu rocznym. W mojej ocenie poziom zanieczyszczeń powinien być, poprzez właściwą komórkę Urzędu, monitorowany na bieżąco, a informacja o powyższym powinna być udostępniana mieszkańcom gminy. Oczywiście, monitorowanie zanieczyszczeń powietrza powinno się odbywać poprzez wykorzystanie specjalistycznej aparatury zamontowanej na obszarze gminy (co chyba jest wymogiem ustawowym).
8. Dokument takiej rangi (programowy) powinien oprócz Wstępu zawierać:
  - a. szczegółową analizę stanu obecnego w każdym obszarze ochrony środowiska, w tym informację co zrealizowano, co niestety nie

zakończyło się sukcesem w stosunku do zapisów poprzedniego Programu Ochrony Środowiska;

- b. jakie występują braki w obszarze ochrony środowiska;
- c. jaki jest oczekiwany stan docelowy po zrealizowaniu Programu;
- d. wnioski;
- e. jakie należy podjąć konkretne działania, aby osiągnąć planowany stan ochrony środowiska.

II. Uwagi ogólne:

1. W dokumencie występują drobne błędy (braki końcówek wyrazów) i błędy dot. interpunkcji.
2. Po punkcie **5.4.3 Susze** występuje **punkt 5.4.4 bez tytułu i żadnej treści**.
3. Strona 79 w Tabeli 12. *Wskaźniki monitorowania efektów realizacji POŚ, chyba obecnego, a dane w tabeli dotyczą lat poprzednich 2016-2020.*
4. Można domniemywać, że ww. Program został wykonany na bazie podobnego dokumentu z innej gminy lub powiatu. Przykład strona 25 przypis dolny „¹⁵ Informacja Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 4 sierpnia 2021 r.”

Na potwierdzenie powyższego przytoczę następny przykład, tj. punkt **8 Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość z realizacji Programu Ochrony Środowiska**, w którym autor proponuje, aby Monitoring realizacji zadań własnych był prowadzony w oparciu o wskaźniki obrazujące zmianę stanu środowiska na terenie gminy wynikające z tabeli nr 6, Tabeli o treści Bilans zasobów złóż kopalin w gminie Zwoleni – stan na listopad 2021 r.

5. Błędy w przedstawianiu środków finansowych przewidzianych do realizacji zadań, środki finansowe wyrażone w złotych, a nie tysiącach zł (Tabela 11. Harmonogram zadań wraz z ich finansowaniem).

Dodatkowo, błędem jest planowanie przyłączania nowych użytkowników kanalizacji w latach 2022-24, a modernizację i rozbudowę oczyszczalni dopiero w roku 2025. Nie wspomina się, że takie działania bez modernizacji i rozbudowy powodują zagrożenia środowiskowe, w tym kontekście zagrożenia sanitarno-epidemiczne dla mieszkańców Zwolenia. W mojej ocenie powyższe zadanie, kosztem nawet innych zadań, jak np. wymiana oświetlenia czy inne, powinno być zrealizowane jak najszybciej, ponieważ powoduje to poważne zagrożenia zdrowia mieszkańców jak i zagrożenie środowiska.

Reasumując, Panie Burmistrzu, muszę stwierdzić, że pomimo zapisów, że Program Ochrony Środowiska ma być podstawowym dokumentem pozwalającym na koordynację działań związanych z ochroną środowiska na terenie gminy, z treści tego dokumentu to nie wynika. Nie ma w tym dokumencie szczegółowych celów i zadań, jakie stoją przed gminą i innymi podmiotami w odniesieniu do ochrony

środowiska. Wskazane środki finansowe są bez rozbicia na ile zadań zostaną spożytkowane.

W związku z powyższym, z uwagi na wskazane błędy i niedociągnięcia, w obecnej formie ww. Program jest nie do przyjęcia.

Na zakończenie mojego wystąpienia, pragnę podzielić się uwagą, że wystawienie dokumentu z takimi treściami i błędami nie powinno nastąpić. Ww. dokument powinien być przeczytany przez właściwych pracowników Urzędu i dopiero po poprawach powinien być przedstawiony do informacji ogólnej (poddany konsultacji). Procedowanie tak ważnego dokumentu dla mieszkańców Gminy Zwoleni jak to zostało realizowane, nie przysparza powagi i wiarygodności jaką powinni się cechować urzędnicy Pana Instytucji.

Kończąc, proszę Pana o odniesienie się do powyższych uwag, błędów i spostrzeżeń oraz proszę o przesłanie następujących informacji:

- czy ww. dokument został opracowany przez pracowników właściwego referatu w kompetencji, którego znajduje się problematyka ochrony środowiska (co wydają się jak najbardziej właściwe), jeśli nie to proszę o informację czy ww. opracowanie zostało zrealizowane przez podmiot zewnętrzny i jaki był koszt realizacji ww. zadania,
- czy przed zamieszczeniem tego dokumentu nastąpiło jego sprawdzenie, a uwagi i błędy poprawione.

Oczekuję merytorycznej i rzetelnej odpowiedzi.

Z poważaniem

Wykonano w 2 jednobrzmiących egzemplarzach:

Egz. nr 1 Burmistrz Zwolenia

Egz. nr 2 Zainteresowany

--- Treść przekazanej wiadomości ---

Temat: Uwagi do PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZWOLEŃ NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2024-2027

Data: Thu, 30 Dec 2021 14:50:51 +0100

Nadawca: malgorzata.sadowska@op.pl

Adresat: sekretariat@zwolen.pl

Małgorzata Sadowska

Urząd Miejski w Zwoleniu
Referat Ochrony Środowiska

Dot. "PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZWOLEŃ NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2024-2027".

Dzień dobry,

chciałabym się odnieść do w/w programu i przedstawić kilka luźnych uwag i sugestii.

- Temat pierwszy, jaki chciałam poruszyć, to **budowa wysokich obiektów - wiatraków, stacji przekaźnikowych**, uciążliwych dla mieszkańców.

Według dzisiejszych badań medycznych, bliskie sąsiedztwo elektrowni wiatrowych (mniej niż 2 km od domostw) ma negatywny wpływ na zdrowie zarówno ludzi jak i zwierząt. Turbiny wiatrowe wytwarzają dźwięki o niskiej częstotliwości oraz infradźwięki, które mają wyjątkowo niekorzystny wpływ na pracę narządów odpowiedzialnych za ruch, pracę serca, zmysł równowagi i świadomość, co skutkuje zespołem chorób, które nazywa się Syndromem Turbin Wiatrowych.

Przykładem złej inwestycji mogą być dwa wiatraki we wsi Sydół, które zostały usytuowane w bardzo bliskiej odległości od domostw, gdzie mieszkańcy borykają się na co dzień z nadmiernym hałasem (szum śmigieł wiatraka przy większym wietrze słyszany jest nawet z odległości 800 m!).

Dotąd piękny, równinny krajobraz staje się oszpecony gigantycznymi, stalowo-betonowymi kolosami, które powstały w otulinie (strefie ochronnej). Wszyscy doskonale wiemy też, że na terenach gdzie budowane są wiatraki giną ptaki, również te pod ochroną. Teren, na którym stoją wiatraki jest korytarzem ekologicznym i migracyjnym o randze krajowej, łączącym lasy Krainy Gór Świętokrzyskich poprzez lasy Puszczy Iłżeckiej z lasami Puszczy Kozienskiej, i dalej z doliną Wisły.

W/w inwestycja jest wielką porażką, ponieważ jest niestety nieodwracalna! Nikt dogłębnie nie przeanalizował jakie szkody przyniesie dla miejscowej ludności.

Chciałabym zwrócić szczególną uwagę, że planując dalsze inwestycje należy nie tylko kierować się korzyściami, jakie z tego tytułu będzie miała Gmina, ale przede wszystkim zdrowiem i dobrem mieszkańców (art.7 ust.1 Ustawy o Samorządzie Gminnym z dn. 8 marca 1990 r, która nakłada na Władze Gminy zadania obejmujące ochronę zdrowia obywateli i środowiska).

Takie same problemy dotyczą też budowy stacji przekaźnikowych, które emitują szkodliwe pola elektromagnetyczne.

Apeluję o racjonalny dobór lokalizacji powstających inwestycji.

- Drugi temat jaki chciałam poruszyć, to **negatywny wpływ transportu na środowisko**, a konkretnie chodzi o hałas i bezpieczeństwo na drodze.

Znowu mogę się odnieść do konkretnego przykładu ze wsi Sydół, gdzie nagminnie łamane są przepisy ruchu drogowego. Ciężkie tiry przejeżdżają przez małą wieś do swojej bazy w sąsiedniej miejscowości z bardzo dużą prędkością stając się śmiertelnym zagrożeniem dla ludzi i zwierząt poruszających się po poboczu. Tonaż w/w pojazdów też jest przekroczony, co skutkuje niszczeniem drogi. Przypominam, że to droga, którą jeździ szkolny autobus wożący dzieci do szkoły.

Sugeruję zweryfikowanie takich sytuacji na wsiach, gdzie powinny stanąć odpowiednie znaki drogowe ograniczające prędkość i tonaż pojazdów, a także spowalniacze w okolicach szkół, dla bezpieczeństwa dzieci.

- Trzecim ważnym tematem jest **edukacja ekologiczna mieszkańców**, którzy w większości zamieszkują wieś. To tam jest pilnie potrzebna edukacja i nie mam na myśli dzieci, ale osoby dorosłe. Powinna ona być skierowana bezpośrednio do rolników w postaci spotkań, prelekcji, ulotek, a może nawet dotarcia Sołtysów do indywidualnych osób. Odpada edukacja poprzez internet, ponieważ taka forma nie sprawdzi się na wsiach. I tu zadanie dla Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

Osobiście byłam świadkiem, jak rolnicy pryskają swoje uprawy w niedozwolonych godzinach, jak wywożą i zrzucają obornik w odległości 20 m od źródła wody na gołą ziemię, jak palą w ogniskach śmieci i plastiki...

Jest tu dużo do zrobienia, bo na wsi świadomość o ochronie środowiska jest bardzo mała.

- Temat czwarty: **komunikacja zbiorowa**, a raczej jej brak, po likwidacji transportu PKS. Czy Gmina ma jakiś pomysł, żeby ludzie, którzy z różnych przyczyn nie posiadają prawa jazdy, lub swojego pojazdu nie byli wykluczeni ze środowiska. Przecież dzieci jeżdżą do różnych szkół, a ludzie starsi do lekarza. Istnieje tu duży problem.

Przedstawiłam moje obserwacje i sugestie dot. ochrony środowiska z perspektywy mieszkańca wsi.

Pozostaje mi tylko wierzyć, że Władze Gminy Zwoleń wezmą je pod uwagę.

Życzę powodzenia w realizacji tak ambitnych planów.

Z poważaniem

M. Sadowska